

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

16. A 17. JANUÁRA 2013

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 16. a 17. januára 2013, svojou prítomnosťou poctili pán **Herman Van ROMPUY**, predseda Rady EÚ, vo **štvrtok 17. januára 2013** a pán **Andreas D. MAVROYIANNIS**, cyperský minister pre európske záležitosti, v mene predsedníctva Rady EÚ v druhom polroku 2012, v **stredu 16. januára 2013**.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. VNÚTORNÝ TRH

• *Akt o jednotnom trhu II – Spoločne za nový rast*

Hlavné body:

EHSV sa nazdáva, že:

- vzhľadom na prebiehajúcu hospodársku krízu sa optimistický tón oznámenia Komisie zdá byť nevhodný,
- napriek tomu, že jednotný trh pozitívne prispel k hospodárskemu rastu a tvorbe nových pracovných miest, nie všetky zainteresované subjekty (podniky, zamestnanci, spotrebitelia, občania a iní) mali možnosť v plnej miere využiť jeho potenciál a Komisia nevenovala dostatočnú pozornosť nepredvídaným negatívnym vedľajším účinkom jednotného trhu,
- lepšie fungovanie jednotného trhu prostredníctvom starých a nových usmernení je ohrozené masívnym zvýšením počtu nezamestnaných, ktorá postihuje najmä mládež,
- členské štáty musia vystupňovať svoje úsilie na prekonanie finančnej, hospodárskej a rozpočtovej krízy a uvoľniť plný potenciál jednotného trhu,
- Európsky parlament, Európska komisia a Rada musia konať rýchlo, bez toho, aby poľavovali z kvality legislatívnych návrhov, s cieľom zabezpečiť prijatie týchto návrhov pred koncom funkčného obdobia Parlamentu a Komisie na jar 2014,
- v súvislosti s vysielaním pracovníkov EHSV navrhuje, aby bol k európskym zmluvám priložený protokol o sociálnom pokroku, ktorý by objasnil vzťah medzi základnými sociálnymi právami a hospodárskymi trhovými slobodami a potvrdil, že jednotný trh sám osebe nie je cieľom, ale bol vytvorený so zámerom dosiahnuť sociálny pokrok pre všetkých občanov EÚ,
- urýchlená realizácia opatrení navrhovaných v oznámení o správe jednotného trhu je rozhodne vítaná, aby sa zlepšilo celkové uplatňovanie pravidiel EÚ.

• *Priemyselná politika v oblasti bezpečnosti*

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa domnieva, že je nevyhnutné zaviesť integrovanú európsku politiku pre bezpečnostný priemysel, ktorá by sa zakladala na koordinovanom prístupe k výzvam tohto odvetvia, na spoločnej stratégii a všeobecne uznávanej vízii rozvoja jeho konkurencieschopnosti na zjednotenom európskom trhu.

EHSV sa domnieva, že na zabezpečenie oživenia konkurencieschopnosti tohto priemyselného odvetvia je potrebné zabezpečiť:

- plnú interoperabilitu na jednotnom trhu,
- prioritné opatrenia podľa druhu produktov a služieb,
- spoľahlivý prístup na medzinárodné trhy, pričom treba zlepšiť medzinárodnú ochranu práv duševného vlastníctva v priemysle,
- rovnoprávny prístup všetkých európskych výrobcov k využívaniu námorných ciest na export ich výrobkov na medzinárodné trhy,
- integrované a spoločné opatrenia v rôznych sektoroch bezpečnosti a civilnej ochrany,
- spoločenský a etický rozmer technologických bezpečnostných aplikácií a zároveň záruka plnej ochrany súkromia občanov,
- odborná príprava a kvalifikácia ľudských zdrojov.

• *Prekurzory drog*

Hlavné body:

EHSV:

- uznáva, že toto doplnujúce nariadenie je nevyhnutné a dôrazne podporuje uvedený návrh,
- podporuje návrh vytvoriť európsku databázu schválených prevádzkovateľov a koncových užívateľov a zlepšiť získavanie správ členských štátov o zachytených a zadržaných nelegálnych zásielkach všetkých určených a neurčených prekurzorov drog,
- súhlasí s názorom, že koncoví užívatelia by mali byť plne informovaní o účele a prínose registrácie. Príslušným orgánom by sa mali poskytnúť také isté práva vstupu do podnikateľských priestorov koncových užívateľov, aké sa im poskytujú pri prevádzkovateľoch,
- uznáva, že nové návrhy budú účinné, len ak sa správne odprezentujú a nebudú sa spájať so zbytočnou dodatočnou záťažou pre žiadnu zo zúčastnených strán. Preto dôrazne podporuje návrh oslobodiť mikropodniky od poplatkov za registráciu,
- rád by prispel aj k plánovaným návrhom kontrol psychotropných látok alebo syntetických „dizajnérskeho drogy“ v rámci silnej a vhodne zameranej verejnej zdravotnej politiky založenej na faktoch.

2. VÝSKUM / INOVÁCIA

• *Partnerstvo v oblasti Európskeho výskumného priestoru pre excelentnosť a rast*

Hlavné body:

EHSV:

- sa nazdáva, že voľný pohyb výskumných pracovníkov, vedeckých poznatkov a technológií by sa mal stať „piatou slobodou“ na vnútornom trhu,
- zastáva názor, že budovanie jednotného priestoru pre výskum je kontinuálny proces a dokončiť ho v roku 2014 je príliš ambiciózny cieľ,
- víta návrh vytvoriť EVP skôr prostredníctvom posilneného partnerstva založeného na osvedčených postupoch, než cestou právnych predpisov,
- si želá, aby bola v rámci jeho štruktúry zriadená skupina na vysokej úrovni, ktorá bude pre európske inštitúcie kontaktnou skupinou v jednotlivých fázach hodnotenia, monitorovania a rozhodovania v súvislosti s vytvorením EVP.

• *Medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu a inovácií*

Hlavné body:

EHSV:

- víta nové oznámenie Komisie,
- domnieva sa, že na rozpočet programu Horizont 2020 sa musia vyčleniť prostriedky aspoň v takom rozsahu, aký navrhuje Komisia a vyzýva Komisiu a Európsky parlament, aby v tejto súvislosti nepripustili žiadne obmedzenia,
- sa zasadzuje za to, aby sa v tých členských štátoch v európskom výskumnom priestore, ktoré v súčasnosti nie sú dostatočne vybavené vynikajúcimi výskumnými zariadeniami, tento nedostatok pomocou štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu čo najrýchlejšie odstránil,
- sa obáva, že Komisia by mohla medzinárodnú spoluprácu doviest' do politickej samoúčelnosti alebo z nej urobiť prostriedok svojej zahraničnej politiky,
- takisto vyslovuje obavy v súvislosti s administratívnou záťažou.

• *Prístup k vedeckým informáciám – verejné investície*

Hlavné body:

EHSV:

- podporuje ciele a návrhy, ktoré vypracovala Komisia a ktoré podľa jeho názoru umožnia zjednodušiť vedeckú prácu a posilnia jej účinnosť,

- odporúča, aby sa na základe stálej spätnej väzby s vedcami, ktorí sa aktívne zúčastňujú na výskumnom procese, ďalej rozvíjali v tejto súvislosti začaté procesy,
- víta zámer Komisie podporovať nevyhnutné infraštruktúry na uchovávanie vedeckých informácií aj v budúcnosti,
- upozorňuje na skutočnosť, že všetky tieto opatrenia sa spájajú s niekedy značnými dodatočnými nákladmi pre výskumných pracovníkov a ich organizácie, ktoré je potrebné úplne zohľadniť pri plánovaní rozpočtu.

- ***Príprava stratégie EÚ na podporu cloud computingu***

Hlavné body:

Výbor súhlasí s názorom Komisie v súvislosti s tým, že je potrebné rozvíjať využívanie *cloud computingu* (CC) v Európe. Výbor však odporúča, aby Európska komisia takisto podporila rozvoj európskej digitálnej produkcie (o. i. vytvorenie a posilňovanie európskych dodávateľov infraštruktúry v oblasti CC) prostredníctvom vhodného pridelovania prostriedkov zo štrukturálnych fondov a realizovaním vhodných európskych projektov, ako aj informovaním európskych užívateľov a podnikov o nebezpečenstvách vyplývajúcich z platných medzinárodných predpisov v prípade využívania služieb mimoeurópskych poskytovateľov služieb v oblasti CC. EHSV okrem toho odporúča, aby Európska komisia ako doplnok k európskemu partnerstvu v oblasti CC iniciovala vypracovanie smernice Cloud First Directive (podľa vzoru Cloud First Act z USA). Európska komisia by takisto mala stanoviť ochranné mechanizmy pre využívanie CC vo verejných službách a niektorých citlivých segmentoch súkromného sektora s cieľom vykonávať kontrolu nad pôsobením mimoeurópskych poskytovateľov, na ktorých sa uplatňujú rizikové vnútroštátne predpisy, ako napr. „Patriot Act“, či dokonca zabrániť ich pôsobeniu. Výbor takisto navrhuje, aby v cezhraničných sporných prípadoch bolo zahrnuté riešenie sporov online (ODR) ako možný spôsob riešenia sporov, pričom európsky orgán by mohol konať ako nezávislá a nestranná tretia strana, ktorá by mala na starosti mediáciu a rokovanie s poskytovateľmi a užívateľmi CC. Stratégia Európskej komisie by sa okrem toho mala doplniť o zvyšovanie informovanosti a odbornú prípravu potenciálnych užívateľov CC, najmä MSP s cieľom informovať ich o výhodách, ktoré môžu získať vďaka CC.

3. SOCIÁLNE VECI/ZAMESTNANOSŤ

- ***Rozvinúť potenciál mimoriadne nadaných detí a mladých ľudí***

Hlavné body:

- EHSV odporúča, aby Európska komisia a členské štáty podporili realizáciu ďalších štúdií a prieskumov umožňujúcich rozvinúť potenciál mimoriadne nadaných detí a mladých ľudí tak, aby sa mohol využiť v najrôznejších oblastiach, s cieľom pomôcť týmto osobám ľahšie si nájsť zamestnanie, zlepšiť ich zamestnateľnosť v rámci Európskej únie a v kontexte hospodárskej krízy lepšie doceniť odborné poznatky a zabrániť hromadnému odlivu mozgov.

- Výbor odporúča, aby sa v budúcnosti venovalo viac pozornosti modelom práce s mimoriadne nadanými študentmi a skúsenostiam v tejto oblasti, ktoré existujú v jednotlivých členských štátoch, a najmä takým modelom, ktoré prospievajú celej spoločnosti, posilňujú súdržnosť, znižujú percento neúspechu v škole a pomáhajú zlepšiť vzdelávanie v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020.
- Výbor navrhuje, aby sa pozornosť, ktorá sa vo vzdelávacom procese venuje mimoriadne nadaným deťom a mladým ľuďom, zlepšila v týchto aspektoch:
  - počiatočné a celoživotné vzdelávanie učiteľov zamerané na profil a charakteristické črty mimoriadne nadaných žiakov, na to, ako ich rozpoznať a akú pozornosť im treba v rámci vzdelávania venovať,
  - podeliť sa o postupy, ktoré umožňujú včas rozpoznať mimoriadne nadanie u žiakov vo všeobecnosti, a najmä u tých, ktorí pochádzajú zo znevýhodnených sociálnych skupín a vrstiev,
  - navrhnúť a zaviesť do praxe vzdelávacie opatrenia určené mimoriadne nadaným žiakom,
  - zahrnúť do vzdelávania učiteľov povzbudzovanie podnikavosti a používanie informačných a komunikačných technológií pri vyučovaní, ktoré sú základnými nástrojmi reakcie vzdelávacieho systému na potreby nadaných žiakov.

- ***Európska sociálna značka***

Hlavné body:

- Výbor Európskeho parlamentu pre zamestnanosť a sociálne veci navrhol zaviesť v roku 2013 pilotný projekt týkajúci sa európskej sociálnej značky, ale tento projekt nebol začlenený do dokumentu rozpočtového výboru Európskeho parlamentu na rok 2013. Vzhľadom na túto novú situáciu sa stanovisko EHSV zameriava v prvom rade na poskytnutie praktických podnetov k navrhovanému projektu.
- Podľa názoru EHSV je úsilie o posilnenie sociálneho rozmeru a sociálnych hodnôt v Európe veľmi dôležité, avšak domnieva sa, že ako prvý krok treba podrobnejšie objasniť prínos, načasovanie a zameranie tohto návrhu vo vzťahu k jeho politickým cieľom.
- EHSV súhlasí s tým, že sociálna zodpovednosť podnikov (SZP) by sa mala uznávať a podporovať. Zdôrazňuje však, že sociálna zodpovednosť podnikov nesmie nahradiť sociálne práva zaručené legislatívnymi alebo medzinárodnými nástrojmi, ktorých kľúčovým prvkom je sociálny dialóg.
- Poukazuje tiež na to, že táto iniciatíva je síce dôležitá, ale treba si položiť otázku, či v súčasnej kríze nie je tento návrh príliš komplikovaný. Nebolo by žiaduce zavádzať ďalšie povinnosti pre podniky, pretože hrozí, že sa tým zväčší priepať, namiesto toho, aby sa posilnila súdržnosť medzi rozdielne veľkými podnikmi a členskými štátmi EÚ.
- Aby sa zabránilo zmätkom, musia sa vziať do úvahy aj súbežne prebiehajúce iniciatívy, ako je napr. sociálna značka v oblasti sociálneho podnikania (ako sa uvádza v „Iniciatíve pre sociálne podnikanie“), a to i v terminológii (pojem „Social Enterprise Mark“ už existuje).

- EHSV preto odporúča pred tým, než sa začne uvažovať o zavedení novej európskej sociálnej značky, dôkladne zmapovať existujúce systémy udeľovania značiek v jednotlivých členských štátoch, identifikovať osvedčené postupy a vziať si ponaučenie z neúspešných postupov, ako aj zlepšiť súčasné systémy označovania a rozšíriť ich o sociálnu zodpovednosť.
- Mali by sa zlepšovať poznatky o už existujúcich systémoch a podnikoch, ktoré ich používajú. Okrem toho by sa v strednodobom horizonte malo uvažovať o komunikačnej kampani zameranej na európske značky s cieľom zvýšiť informovanosť spotrebiteľov a občanov.
- Európska sociálna značka by sa v každom prípade v záujme zabránenia narúšaniu hospodárskej súťaže nemala odchyľovať od medzinárodne uznávanej normalizácie, ale mala by trvať na rešpektovaní sociálnych práv.

• *Rodové hľadisko v stratégii Európa 2020*

Hlavné body:

EHSV:

- podporuje a víta zásadu, na základe ktorej sa majú stratégie Európa 2020 a „Stratégie rovnosti žien a mužov“ navzájom posilňovať,
- považuje za nevyhnutné prekonať skutočnosť, že rodové hľadisko sa špecificky nezohľadnilo v žiadnej zo siedmich hlavných iniciatív stratégie Európa 2020. Preto by sa rodové hľadisko malo systematicky začleňovať do národných programov reforiem (NPR) a v rámci európskeho semestra,
- považuje za dôležité, aby sa špecifické odporúčania pre jednotlivé krajiny vyzývajúce členské štáty na úpravu NPR tak, aby zohľadňovali zásadu rovnosti žien a mužov, uplatňovali a aby pokračovali. Na to treba koherentným spôsobom využívať prostriedky z fondov EÚ, najmä Európskeho sociálneho fondu,
- odporúča, aby nasledujúci viacročný finančný rámec na obdobie rokov 2014 – 2020 poskytol špecifické finančné prostriedky na dosiahnutie pokroku v oblasti práv žien a rovnosti žien a mužov,
- poukazuje na význam záväzku v súvislosti s rodovým hľadiskom sociálnych partnerov na európskej, národnej, územnej a sektorovej úrovni vo všetkých fázach implementácie jednotlivých politík v rámci stratégie Európa 2020.

4. VONKAJŠIE VZŤAHY

- *Smerom k obnovenému rozvojovému partnerstvu medzi EÚ a Tichomorím*

Hlavné body:

EHSV považuje ciele, ktoré si EÚ položila ako základ nového partnerstva medzi EÚ a Tichomorím, za ambiciózne, avšak spôsoby ich dosiahnutia, zamerané predovšetkým na ochranu životného prostredia a zachovanie biodiverzity v tomto regióne, nepokladá za dostatočne jasné. V súčinnosti s inými organizáciami treba čeliť vplyvu klimatických zmien, ktoré prierezoivo vplývajú na všetky národné a mnohostranné politiky, a to nielen z hľadiska hospodárskeho, ale aj sociálneho. Problematika vplyvu klimatických zmien by okrem toho mala byť organickou súčasťou environmentálnych politík tejto oblasti, aby sa zabezpečilo koherentné správanie a opatrenia. Z tohto dôvodu je nevyhnutná aktívna účasť všetkých zainteresovaných subjektov na miestnej úrovni.

EHSV víta skutočnosť, že sa v oznámení uznáva, že plné využívanie práv a stabilita demokracie sú podstatné pre hospodársky rozvoj krajiny. Je poľutovaniahodné, že len okrajovo sa spomína situácia na Fidži, kde diktátorsky režim neprestáva zbavovať vlastných občanov základných práv, aj keď by si táto situácia zaslúžila rozhodnejší a zásadovejší postoj zo strany EÚ.

Navrhované nové rozvojové partnerstvo by sa malo využiť ako príležitosť na určenie zásad a podmienok, ktoré by mali slúžiť ako usmernenia EÚ pre všetky krajiny prijímajúce pomoc Spoločenstva, na základe plného uplatňovania dohody z Cotonou. Vo všetkých krajinách musí byť zabezpečené skutočné uplatňovanie demokracie prostredníctvom plného využívania základných a pracovných práv a účasti na demokratickom živote. Osobitná pozornosť by sa mala venovať veľmi vážnej a znepokojujúcej situácii žien vo všetkých krajinách tejto oblasti, ktorým sú odopierané najzákladnejšie práva.

Podľa EHSV má zásadný význam posilnenie sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti vo všeobecnosti v tomto regióne. Nástroje účasti by mali posilniť sociálny dialóg a zlepšiť vytváranie kapacít všetkých miestnych aktérov poskytnutím špecifických finančných prostriedkov, vrátane vytvorenia riadnej hospodárskej a sociálnej rady.

EHSV pokladá za prvoradé jasne koordinovať rôzne opatrenia EÚ prostredníctvom rôznych generálnych riaditeľstiev EK zapojených do programov a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ). Kritériá poskytovania pomoci sa musia zakladať na presne definovaných a vopred stanovených ukazovateľoch, a to aj pre následné monitorovanie programov a prostredníctvom koordinácie rôznych darcov.

• *Námorné pirátstvo: posilnenie reakcie EÚ*

Hlavné body:

Európska občianska spoločnosť si plne neuvedomuje závažnosť problému námorného pirátstva. EHSV chce vzbudiť väčší záujem občianskej spoločnosti a európskej verejnosti s cieľom podnietiť členské štáty a inštitúcie EÚ ku konkrétnym opatreniam zameraným na odstránenie tohto problému.

EHSV víta rozhodnutie Bezpečnostnej rady OSN a EÚ o predĺžení operácie EU NAVFOR – ATALANTA do decembra 2014 a o rozšírení oblasti jej pôsobnosti na východnú a južnú časť Indického oceánu a somálske pobrežie. Domnieva sa, že EU NAVFOR by mala dostať silnejší mandát s rozhodnejšími pravidlami nasadenia.

EHSV žiada členské štáty EÚ a štáty, ktoré sú v prístupovom procese alebo majú s EÚ uzavreté dohody o pridružení, aby v súlade s článkom 105 Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve z 10. decembra 1982 posilnili právne kroky v oblasti boja proti pirátstvu a stíhania pirátov na otvorenom mori.

EHSV vyzýva členské štáty, ktoré zvažujú umožniť nasadenie kvalifikovanej súkromnej ozbrojenej stráže na ochranu ohrozených lodí, aby postupovali v súlade s príslušnými usmerneniami Medzinárodnej námornej organizácie (IMO) a definovali presný právny rámec, ktorý okrem iného stanoví podmienky týkajúce sa zodpovednosti veliteľa lode, predovšetkým v prípade začatia streľby.

EHSV nesúhlasí s obmedzovaním platenia výkupného, pretože by to malo kontraproduktívne dôsledky a pre rukojemníkov by to znamenalo ešte väčšie riziko.

EHSV sa domnieva, že kľúčom na vyriešenie problému pirátstva je vysledovanie príslušných finančných tokov a rázny zásah proti nim. Víta zameranie pozornosti na finančníkov a koordináciu databáz s cieľom lepšie pochopiť obchodný model pirátstva. V EÚ by sa mala zostaviť čierna listina finančných inštitúcií zapojených do prania peňazí pochádzajúcich z pirátskej činnosti.

EHSV zdôrazňuje, že je potrebné okamžite oslobodiť 218 námorníkov, ktorí sú v súčasnosti držaní ako rukojemníci, a podporuje organizovanie protipirátskeho výcviku sebaobrany pre námorníkov a zriaďovanie zdravotných stredísk pre námorníkov, ktorí boli držaní ako rukojemníci.

EHSV požaduje koordinovanú činnosť EÚ, aby tak časť rozvojovej pomoci alebo iných zdrojov na výcvikové programy bola určená pre mladých rybárov a na podporu udržateľného poľnohospodárstva a podnikania. Dôstojné životné podmienky pre mladých Somálčanov by mohli viesť k zníženiu atraktívnosti pirátstva.
